

Nr 88.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående tullfrihet för viss sjukvårds-, beklädnads- och sjuktransportmateriel; given Stockholms slott den 23 februari 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 februari 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för försvars- och handelsdepartementen:

I en den 18 januari 1940 dagtecknad skrift har *överstyrelsen för Svenska röda korset* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte hos riksdagen utverka tullfrihet tills vidare för sådan sjukvårds-, beklädnads- och sjuktransportmateriel, som från utlandet ankomme till Svenska röda korset såsom gåvor för användning inom landet eller i Finland eller som Svenska röda korset för angivna ändamål självt behövde inköpa i utlandet. Till stöd för framställningen har anförts följande:

Under nuvarande förhållanden ankomma allt som oftast till Svenska röda korset från såväl nationella rödakorsföreningar som från enskilda

sammanslutningar och personer i utlandet gåvor, vilka huvudsakligen utgöras av sjukvårdsmateriel av olika slag (förbandsmateriel, instrument och andra sjukvårdsutensilier, filter, lakan och andra sängutredningspersedlar) samt dessutom beklädnadsersedlar. Även sjuktransportbilar hava förekommit bland gåvorna, varmed följt förhoppning om tullfrihet. Dessa gåvor överlämnas i regel till Svenska röda korset utan annan föreskrift än att de skola komma till användning för sjukvårdsändamål inom landet eller ock i Finland.

På grund av den inom landet för närvarande rådande knappheten å vissa slag av ovannämnda sjukvårdsmateriel har Svenska röda korset också självt sett sig nödsakat att från utlandet införskaffa dylik materiel för att kunna hålla sina huvudsakligen för röda korsets krigssjukvårdsåtaganden gentemot staten avsedda lager därav så långt möjligt vid erforderlig storlek och vid fullt användbar beskaffenhet. Dessa inköp hava emellertid även möjliggjort, att Svenska röda korset kunnat överlämna en del sjukvårdsmateriel till Finland.

Tullen på varor av här ifrågavarande slag är emellertid avsevärd och deras införande till landet förorsakar därför Svenska röda korset mycket kännbara utgifter. Med hänsyn till de betydelsefulla ändamål, för vilka ifrågavarande varor äro avsedda, och då även statens intresse därav beröres, synes det överstyrelsen vara synnerligen önskvärt och icke heller oberättigat, om desamma införande till landet kunde få äga rum utan erläggande av eljest utgående tullavgifter och att sådan tullfrihet kunde få åtnjutas åtminstone tills vidare eller så länge nuvarande svåra förhållanden äro rådande.

Över framställningen hava infortrade utlåtanden avgivits av medicinalstyrelsen den 23 januari 1940 samt av kommerskollegium och generaltullstyrelsen gemensamt den 17 februari 1940. De båda sistnämnda ämbetsverken hava vid sitt utlåtande fogat inhämtade yttranden från vissa näringsorganisationer och lokala tullmyndigheter.

Medicinalstyrelsen har för sin del tillstyrkt bifall till framställningen.

Kommerskollegium och *generaltullstyrelsen* hava anfört bland annat följande:

Så vitt fråga är om gåvoförsändelser, synes det ämbetsverken, att någon mera vägande invändning icke kan göras mot den sökta tullfriheten. De benefika förvärv, som här avses, torde icke vara av den betydenhet, att tullfrihet för desamma skulle kunna menligt inverka på den inhemska industriens eller importhandelns intressen. Därjämte synes det ämbetsverken, att en viss vikt bör fästas därvid, att man i nuvarande läge icke genom uttagandet av tull för gåvor hämmar den offervillighet, varpå Svenska röda korset till stor del baserar sin hjälpverksamhet.

Vad åter beträffar sådana varor, som av Svenska röda korset inköpas i utlandet, synes man icke kunna helt bortse från de inhemska intressen, som föranlett varornas beläggande med tull här i landet. Dessa intressen göra sig givetvis mindre gällande i sådana fall, då de inköpta varorna äro avsedda att vidarebefordras till utlandet. I dessa fall erbjuda emellertid redan de nuvarande tullbestämmelserna olika möjligheter att här i landet undgå tullbeskattning. Det må sålunda erinras om att varor, som vid ankomsten till Sverige äro avsedda att omedelbart vidarebefordras, kunna utan förtullning transiteras till utrikes ort. Även för det fall att tulltaxering redan ägt rum, kunna varorna, därest de icke utlämnats från tullverket, utan erläggande av

tull returfortullas enligt 146 § tullstadgan. Äro varorna avsedda att först framdeles vidarebefordras till utrikes ort, förefinnes slutligen även möjligheten att vinna tullbefrielse genom att upplägga varorna i frihamn.

För det fall åter att de varor, som av Svenska röda korset inköpas i utlandet, skola komma till användning här i landet, synes emellertid tullfrihet icke kunna medgivas utan åsidosättande av viktiga inhemska näringsintressen. De hörda näringsorganisationerna hava icke heller ansett sig kunna tillstyrka en så långt gående utsträckning av tullfriheten. Bland annat har från textilindustriens sida framhållits, att, därest tullfrihet infördes för varusändningar av här ifrågavarande slag, man måste räkna med att en stor del av nämnda leveranser komme att för framtiden undandragas den svenska industrien, vilket skulle medföra begränsning i produktionen och minskning av arbetstillfällena inom landet. En mångsidig och livskraftig textilindustri vore i nuvarande tidsläge till ovärderligt gagn såväl ur försvars- som folkförsörjningssynpunkt. Den nuvarande knappheten på vissa slag av sjukvårdsmateriel, exempelvis förbandsgas, vore att tillskriva ett för lågt tullskydd, som icke möjliggjorde någon mera omfattande tillverkning inom landet. Varje inskränkning av tullskyddet på här ifrågavarande område skulle sannolikt medföra, att den inhemska försörjningen med sjukvårdsmateriel komme i ökat beroende av utlandet. Från annat håll har därjämte framhållits, att, därest ett medgivande av här ifrågavarande art lämnades Svenska röda korset, även andra institutioner med liknande syfte skulle kunna påyrka en motsvarande förmån.

I anslutning till vad sålunda anförts förklara sig ämbetsverken kunna tillstyrka den begärda tullfriheten endast såvitt angår inkommande gåvor. Enligt ämbetsverkens mening bör tullfriheten medgivas endast för begränsad tid, förslagsvis till den 1 maj 1941.

För egen del har jag icke något att erinra mot att tullfrihet medgives för *Departements-* sådan sjukvårds-, beklädnads- och sjuktransportmateriel, som inkommer till *chefen.* Svenska röda korset såsom gåva. Tullfriheten bör lämpligen gälla vare sig materielen skall användas här i landet eller vidarebefordras till annat land. Med hänsyn till de förhållanden, som närmast motivera tullfriheten, torde medgivandet böra lämnas för begränsad tid, förslagsvis intill utgången av april 1941. Såsom villkor för tullfriheten bör gälla, att överstyrelsen för Svenska röda korset vid varje importtillfälle avgiver intyg angående ifrågakommande försändelsers karaktär av gåva. Därest riksdagen medgiver tullfrihet, torde föreskrift i nyssnämnda hänseende senare få meddelas av Kungl. Maj:t.

I likhet med kommerskollegium och generaltullstyrelsen anser jag mig icke kunna tillstyrka ansökningen i vidare mån än nu sagts. I fråga om varor, som inköpas i utlandet för att åter exporteras, framgår av ämbetsverkens utlåtande, att redan de nuvarande tullbestämmelserna erbjuda sådana möjligheter att vinna befrielse från tull, att någon ytterligare lättnad i sådant avseende icke synes påkallad. Vad angår inköpta varor, vilka äro avsedda att kvarbliva här i landet, lärer hänsynen till det inhemska näringslivets intressen lägga hinder i vägen för tullfrihet.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen medgiva,

Kungl. Maj:ts proposition nr 88.

att tullfrihet må intill utgången av april månad 1941 åtnjutas för sjukvårds-, beklädnads- och sjuktransportmateriel, som från utlandet inkommer till Svenska röda korset såsom gåva.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

H. Wihlborg.